

Dokument nr. 1 Tillegg nr. 1

(1999–2000)

**Riksrevisjonens antegnelser til statsregnskapet for 1998
– manglende avstemminger og dokumentasjoner i
Kystverkets regnskap**

Til Stortinget

Riksrevisjonen legger med dette fram Dokument nr. 1 Tillegg nr. 1 (1999–2000) Riksrevisjonens antegnelser til statsregnskapet for 1998 – manglende avstemminger og dokumentasjoner i Kystverkets regnskap.

Saken er tatt opp i antegnelse til statsregnskapet for 1998 under Fiskeridepartementet, jf. Dokument nr. 1 (1999–2000) sidene 43 – 45. Riksrevisjonen la her til grunn at de opplysningene som Fiskeridepartementet ga i svaret på antegnelsen var riktige, at regnskapet var gjennomgått og dokumentert og at feilene var rettet opp.

Fiskeridepartementet har i brev av 21. desember 1999 og 10. februar 2000 lagt fram vesentlige nye opplysninger i saken. Riksrevisjonens kollegium har derfor behandlet saken på nytt og framlegger ny uttalelse og forslag til desisjon. De relevante brev i saken følger som trykte vedlegg.

Riksrevisjonen, 8. mars 2000.

For Riksrevisorkollegiet

Bjarne Mørk-Eidem
riksrevisor

Fiskeridepartementet

Manglende avstemminger og dokumentasjoner i Kystverkets regnskap for 1998

Riksrevisjonen har i antegnelsene til statsregnskapet for 1998 under Fiskeridepartementet, jf. Dokument nr. 1 (1999–2000) sidene 43 – 45, anført at Kystverkets regnskap for 1998 var ufullstendig og beheftet med flere feil og mangler. Riksrevisjonen bemerket derfor at Kystverkets regnskap ikke kunne godkjennes.

Fiskeridepartementet anførte i svaret på antegnelsen bl.a.:

«Kystdirektoratet har i samarbeid med revisjonsfirmaet KPMG gjennomgått samtlige avstemminger pr. 31.12.1998, kontrollert at disse er oppsatt i overensstemmelse med økonomireglementet og rettet opp avstemminger som ikke er i overensstemmelse med reglementet. Beholdninger og saldi er bekreftet som gyldige og reelle. Andre forhold som Riksrevisjonen har påpekt i regnskapet for 1998 er også rettet opp og dokumentert. Kasserapport pr. 31.12.1998, del B og C, er korrigert og samsvarer nå med regnskapstallene. Årsaken til feilen i kasserapport del C er nå klarlagt, og det er korrigert for bilaget som medførte feilen.

Etter Fiskeridepartementets oppfatning er Kystverkets regnskap for 1998 nå dokumentert og spesifisert i henhold til gjeldende regelverk.»

Riksrevisjonen godkjente under denne forutsetning Kystverkets regnskap for 1998, jf. Riksrevisjonens uttalelse og forslag til desisjon i Dokument nr. 1 (1999–2000), side 45.

Riksrevisjonen har imidlertid mottatt brev av 21. desember 1999 fra Fiskeridepartementet hvor det framkommer nye opplysninger. I brevet redegjør Fiskeridepartementet for nye differanser på kr 10 544 493 på mellomregnskapskonti i Kystverkets regnskap. Beløpet er postert på egen balansekonto. Kystverket er i gang med å finne årsakene til differansene. Ifølge departementet har Kystverket etter hvert fått tilfredsstillende oversikt over de øvrige balansekonti og det er ikke grunnlag for å tro at differansene skriver seg fra andre forhold enn mellomværende mellom distriktene, og mellom distriktene og Kystdirektoratet.

Med henvisning til svaret på antegnelsen og brevet av 21. desember 1999, har Riksrevisjonen i brev av 19. januar 2000 til Fiskeridepartementet bedt om at departementet gir ytterligere opplysninger vedrørende Kystverkets regnskap for 1998. I brevet har

Riksrevisjonen bl.a. uttalt at en vanskelig kan se at de avstemmingene som departementet har redegjort for i svaret på antegnelsen, er blitt gjennomført som beskrevet uten at de feil som er nevnt i brevet av 21. desember 1999 ble oppdaget. Riksrevisjonen har i desember 1999 gjennomgått avstemmingene pr. 31.12.1998. Denne gjennomgåelsen viste at flere avstemminger som er foretatt ikke er utført i henhold til økonomireglementet for staten og interne rutiner i Kystverket. Det viste seg at enkelte avstemminger heller ikke var dokumentert. Under henvisning til dette ba Riksrevisjonen opplyst om Fiskeridepartementet nå kan bekrefte at regnskapet ikke inneholder andre uavklarte differanser enn de nevnte kr 10 544 493. Spesielt ba Riksrevisjonen departementet bekrefte om alle losinntektene i 1998 er bokført i samsvar med kontantprinsippet.

Riksrevisjonen gjorde Fiskeridepartementet oppmerksom på at de forhold som er beskrevet i departementets brev av 21. desember 1999 medfører at antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998 må vurderes på nytt, og ba om at departementets svar ble avgitt under denne forutsetning. Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité ble gitt en foreløpig orientering om saken i brev av 19. januar 2000 fra Riksrevisjonen.

Fiskeridepartementet har i brev av 10. februar 2000 bl.a. svart:

«Gjennomgang av avstemmingene pr. 31.12.1998

I vårt svar av 24. september 1999 vedrørende antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998, uttalte Fiskeridepartementet at Kystverkets regnskap for 1998 på det tidspunkt var dokumentert og spesifisert i henhold til gjeldende regelverk. Vår uttalelse var blant annet basert på Kystdirektoratets brev av 21. september 1999, hvor det uten forbehold ble bekreftet at alle feil og mangler som Riksrevisjonen har påpekt i Kystverkets regnskap for 1998, var rettet opp. I opprettingsarbeidet hadde Kystdirektoratet leid inn ekstern bistand fra KPMG, som i sitt brev til Kystdirektoratet av 21. september 1999 bekreftet at det forelå avstemminger pr. 31.12.1998 på samtlige balansekonti (kopi av brevet fra KPMG er vedlagt).

Etter at Riksrevisjonens brev av 19. januar 2000 ble mottatt er det foretatt en gjennomgang av alle

balansekonti pr. 31.12.1998. Dette arbeidet er gjort av Kystdirektoratet og KPMG hver for seg og deretter kontrollert mot hverandre. Fiskeridepartementet konstaterer på bakgrunn av de opplysninger Kystdirektoratet har gitt etter denne gjennomgangen, at Riksrevisjonen ikke ble forelagt alle avstemmingene i forbindelse med sin gjennomgang av avstemmingene pr. 31.12.1998 i desember 1999.

Bokføring av losinntektene i 1998

Praksis for bokføring av losinntekter har vært basert på Kystdirektoratets instruks for regnskapsføring av 20. april 1995. Etter at fastlagte purrerutiner var gjennomført av losoldermann (avdelingssjef sjøtrafikkavdelingen), skulle ubetalte losgebyrkrav i henhold til instruks overføres til overordnet enhet ved at sjøtrafikkavdelingen i sitt regnskap bokførte kravene på inntektskapitlet og belastet mellomregnskapskonti. Det skulle deretter utstedes bilag på transaksjonen som fulgte underregnskapet. Overføringen til distrikt/direktoratet skulle skje ved at en posteringsnota ble bokført kredit mellomregnskapskonto og debet konto for restanser. Sammen med posteringsnotaen ble det sendt nødvendig dokumentasjon for den videre behandling av saken.

Denne formen for regnskapsføring av ubetalte losgebyrkrav innebærer et brudd på kontantprinsippet. Dette ble da også klarlagt i forbindelse med slutføringen av det såkalte avstemmingsprosjektet, som ble avsluttet i 1998. Praksisen ble endret fra november 1998 og er nå i tråd med kontantprinsippet.

I forbindelse med avstemmingsprosjektet ble det blant annet gitt tillatelse til å avskrive uidentifisert saldo på konto 2622 Losrestanser kroner 372.764,55, i medhold av Finansdepartementets brev av 22. desember 1998. Dette beløpet ble ikke avskrevet på kontoen før i 1999, slik at saldo pr. 31.12.1998 på konto 2622 besto av identifiserte tidligere inntektsførte losrestanser på kroner 1.202.686,08 og den uidentifiserte differansen på kroner 372.764,55, til sammen kroner 1.575.450,63.

På bakgrunn av ovenstående bekrefter Fiskeridepartementet at ikke alle losinntekter i 1998 er bokført i henhold til kontantprinsippet.

De nye avdekkede differansene på kroner 10.544.493

I forbindelse med arbeidet med å avklare hva de nye avdekkede differansene på mellomregnskapskonti består av, jf. Fiskeridepartementets brev av 21. desember 1999, har Kystdirektoratet avdekket at utgående balanse for 1993 avviker fra inngående balanse for 1994 i nytt regnskapssystem. Det kan derfor ikke utelukkes at den avdekkede differansen på kroner 10.544.493 vil endres som følge av det pågående arbeidet.

Fiskeridepartementet vil orientere Riksrevisjonen om resultatet av det pågående arbeidet senest 1. april 2000.

Konklusjon

I Fiskeridepartementets svar av 24. september 1999 på antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998, uttalte Fiskeridepartementet at Kystverkets regnskap for 1998 på dette tidspunkt var dokumentert og spesifisert i henhold til gjeldende regelverk.

I november 1999 ble det ved en gjennomgang i Kystverket avdekket en differanse på mellomregnskapskonti på kroner 10.544.493. Fiskeridepartementet ble muntlig orientert om dette i møte med Kystdirektoratet 26. november 1999. Direktoratet ga deretter i brev av 30. november 1999 en nærmere redegjørelse for saken. Fiskeridepartementet orienterte Finansdepartementet og Riksrevisjonen om forholdet i likelydende brev av 21. desember 1999.

Riksrevisjonens gjennomgang i desember 1999 viste at flere avstemminger pr. 31.12.1998 som er utført av KPMG og Kystverket, ikke er utført i henhold til økonomireglementet i staten og interne rutiner i Kystverket. Dette er bekreftet av den nye gjennomgangen av avstemmingene pr. 31.12.1998 som Kystdirektoratet og KPMG har foretatt i januar/februar 2000.

Fiskeridepartementet finner det svært uheldig at departementet overfor Riksrevisjonen har bekreftet forhold som i ettertid viser seg ikke å være korrekt.

På bakgrunn av de forholdene vi her har redegjort for, kan ikke Fiskeridepartementet bekrefte at Kystverkets regnskap for 1998 ikke inneholder andre uavklarte differanser enn kroner 10.544.493 som er postert på konto 2990.

På bakgrunn av de nye opplysningene som er fremkommet konkluderer Fiskeridepartementet med at Kystverkets regnskap for 1998 ikke skulle vært godkjent.»

Riksrevisjonen uttaler:

I Fiskeridepartementets opprinnelige svar på antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998, uttalte departementet at regnskapet var dokumentert og spesifisert iht. gjeldende regler. Under denne forutsetning fant Riksrevisjonen å kunne godkjenne regnskapet og dette ble meddelt Stortinget i Dokument nr. 1 (1999–2000). Fiskeridepartementet har senere, i brev av 21. desember 1999 og 10. februar 2000 til Riksrevisjonen, opplyst at de i svaret på antegnelsen har bekreftet forhold som i ettertid har vist seg ikke å være korrekt. I brevet av 10. februar 2000 konkluderer departementet derfor med at Kystverkets regnskap ikke skulle vært godkjent.

Riksrevisjonen vil bemerke at med bakgrunn i de nye opplysningene kan det konstateres at Kystverkets regnskap for 1998 ikke er avlagt i hht. bevilgningsreglementet og økonomireglementet.

Regnskapet er beheftet med betydelige feil og mangler og kan derfor ikke godkjennes.

Riksrevisjonen finner det kritikkverdig at Fiskeridepartementet har gitt flere uriktige opplysninger i svaret på antegnelsen og ser svært alvorlig på at departementet har bekreftet forhold som i ettertid viser seg ikke å være korrekt. Riksrevisjonen forutsetter at Fiskeridepartementet straks iverksetter tiltak for å sørge for at regnskapsinformasjonen heretter blir fullstendig og korrekt. Videre forutsetter

Riksrevisjonen at departementet sørger for at økonomiforvaltningen i Kystverket blir brakt opp på et tilfredsstillende nivå. Riksrevisjonen vil følge opp forholdet i den løpende revisjon og eventuelt komme tilbake til saken i forbindelse med revisjonen av regnskapet for 1999.

Riksrevisjonen foreslår:

«Kan passere»

Vedtatt i Riksrevisjonens møte 22. februar 2000

Bjarne Mørk-Eidem

Eivind Eckbo

Tore Haugen

Helga Haugen

Brit Hoel

Per Anders Engeseth

VEDLEGG

Brev av 21. desember 1999 fra Fiskeridepartementet til Riksrevisjonen

Brev av 19. januar 2000 fra Riksrevisjonen til Fiskeridepartementet

Brev av 19. januar 2000 fra Riksrevisjonen til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité

Brev av 10. februar 2000 fra Fiskeridepartementet til Riksrevisjonen m/vedlegg

**DET KONGELIGE
FISKERIDEPARTEMENT**

Saksbehandler, innvalgstelefon
Rådgiver Raymond Jenssen, 22 24 64 17

Vår dato
21. desember 1999
Deres dato

Vår referanse
99/1656 120
Deres referanse

f:/bruker/ramond/statsreg/kdiravstemmlmregkonti-ubfin1299.doc

Likelydende brev til
Finansdepartementet og Riksrevisjonen

**Differanser på mellomregnskapskonti i
Kystverkets regnskap - til orientering**

Fiskeridepartementet redegjør i det følgende for nye avdekkede differanser på 10.544.493 kroner på mellomregnskapskonti i Kystverkets regnskap. Dette er differanser som er oppstått før 1998, og som mest sannsynlig skyldes manglende kostnadsføring i Kystverket som konsern. Dette innebærer i så fall at påløpte utgifter er blitt ført som saldo på mellomregnskapskonti, i stedet for være utgiftsført i statsregnskapet. Kystdirektoratet er i gang med å avdekke hva differansene består av, og vil i første omgang gå gjennom regnskapene for 1997 til 1994. Dette arbeidet skal etter planen være ferdig i mars 2000.

Fiskeridepartementet finner det riktig å orientere Finansdepartementet og Riksrevisjonen om saken på et tidlig tidspunkt, selv om bakgrunnen for differansen ikke er klarlagt på nåværende tidspunkt. Etter Fiskeridepartementets vurdering vil de omtalte differansene måtte belastes de respektive utgiftskapitler under Kystverket.

Bakgrunn

Kystverket har på 1990-tallet benyttet flere sett mellomregnskapskonti, og det har vært flere runder med avstemmings- og oppryddingsprosjekter, senest gjennom det såkalte avstemmingsprosjektet. Dette ble avsluttet ved at Fiskeridepartementet i brev av 30. oktober 1998 søkte Finansdepartementet om avskrivning av gjenstående uidentifiserte saldodifferanser på til sammen 1.226.846,05 kroner. Finansdepartementet samtykket i dette i brev av 22. desember 1998.

De gjenstående uidentifiserte saldodifferansene som ble avskrevet gjennom avstemmingsprosjektet inkluderte imidlertid ikke mellomregnskapskonti, da Kystdirektoratet i en tidlig fase av prosjektet hadde forsikret om at disse konti var avstemt og spesifisert ned til nærmeste krone, og at det således ikke forelå uidentifiserte differanser. Dette var ikke korrekt.

Kystverket benyttet frem til 31.12.1993 mellomregnskapskonti 500121-500126 i daværende regnskapssystem med tilhørende mikrofiche filmkort. Fra 1.1.1994 gikk Kystverket over til NIT økonomi-

system Oracle. Konvertering av inngående saldi til nye mellomregnskapskonti 2111-1116 ble foretatt med beløp som i ettertid har vist seg ikke å stemme med utgående saldi på 500121-500126 i det gamle økonomisystemet pr. 31.12.1993.

I perioden 1994-96 brukte hvert distrikt kun en konto til all føring på mellomregnskap, mens Kystdirektoratet hadde 6 konti i bruk. Kystdirektoratet konformposterte i tillegg transaksjonene mellom distriktene, dvs. bokførte mellomværende mellom to distrikt motsatt vei av det distriktene gjorde. Bokføringen var uoversiktlig og disse mellomregnskapskonti ble derfor inaktivisert pr. 1.1.1997, samtidig som det ble opprettet et nytt sett med mellomregnskapskonti 2121-2126, og en konto 2127 for mellomværende med Finansdepartementet. Saldi fra forrige kontosett 2111-2116 ble ikke overført.

Etter at inaktiverte konti ble åpnet for posterings i 1997, viste regnskapet på mellomregnskapskonti pr. 31.12.1997 en netto kredittsaldo på til sammen 20.575.023 kroner. Det ble feilaktig foretatt en tømning av udisponert resultat (systemkonto 999999 9999) for foregående år (1996) pr. 31.12.1997 på 31.119.517 kroner mot mellomregnskapskonti. Nettodifferansen var dermed på det tidspunkt i realiteten 10.544.493 kroner. Feilposterings er blitt reversert i september 1999 og ført tilbake som mellomværende med Finansdepartementet, slik at kontoen stemmer pr. september 1999.

I august 1998 ble det foretatt en tilsvarende føring av udisponert resultat for 1997 på 12.381.106 kroner. På det tidspunkt var det dermed en differanse på 1.759.612 kroner, som for øvrig ble påpekt i Riksrevisjonens antegnelser til statsregnskapet 1998. Også denne føringen er reversert i 1999.

Etter disse reverseringene viser den gjenstående, ikke overførte saldoen på gamle mellomregnskapskonti igjen en netto debetsaldo på 10.544.493 kroner, som den i realiteten var pr. 31.12.1997. Det er til nå ikke avklart hva dette beløpet består av. Beløpet er i sin helhet postert på en egen balansekonto 2990, i påvente av at dette avklares.

Ved konvertering til ny versjon 10.7 av Oracle Financials pr. 1. juni 1999 fikk mellomregnskapskonti nummerserie 2810-2860. Saldi fra den gamle

serien 2121-2126 er korrekt overført til versjon 10.7. Samtlige mellomregnskapskonti fra og med 1.1.1997 er avstemt, åpne poster er identifisert og korrigeringer er under bokføring. Dette arbeidet sluttføres før årsslutt 1999.

Videre oppfølging

Kystverket har etter hvert fått tilfredsstillende oversikt over de øvrige balansekonti og saldi som foreligger. Det er ikke grunnlag for å tro at den nevnte differanse på 10.544.493 kroner skriver seg fra andre forhold enn differanser på mellomværende.

Det er grunn til å presisere at det gjennom hele det oppryddingsarbeidet som har vært gjennomført i Kystverket, både av de ansatte selv og av eksterne konsulenter, ikke er funnet noe som tyder på at differansene kan relateres til mellomværende med ansatte. Dette kan imidlertid ikke utelukkes fullstendig. Det er mest sannsynlig at differansene er forårsaket av manglende kostnadsføring i Kystverket som konsern, som følge av unødig komplisert regnskapsføring, og manglende avstemming av mellomregnskapskonti.

Kystverket er nå i gang med en detaljert gjennomgang av de gamle mellomværendekonti for å avdekke hva de reelle differansene består av. Dette er imidlertid et tidkrevende arbeid. Det er et stort antall transaksjoner som må gjennomgås, og det er foretatt en rekke korrigeringer underveis, herunder korrigeringer av tidligere år. Det kan heller ikke utelukkes

at differansene kan ha sin bakgrunn i forhold fra før 1994, da det etter 1994 er gjort korrigeringer for differanser helt tilbake til slutten av 1980-tallet. For perioden før 1994 er regnskapsdataene som nevnt lagret på mikrofiche, noe som gjør gjennomgangen tidkrevende.

Kystdirektoratet starter arbeidet med 1997-transaksjonene, og arbeider seg i første omgang tilbake til 1994. Dette arbeidet vil etter planen være ferdigstilt primo mars 2000. På bakgrunn av resultatene av dette arbeidet vil en måtte vurdere hvorvidt en også skal gå gjennom transaksjonene før 1994.

Fiskeridepartementet vil ha en tett oppfølging av dette arbeidet framover. Departementet vil også i 2000 ha jevnlige møter med direktoratet for å følge opp handlingsplanen for styrking av økonomi- og regnskapsfunksjonen i Kystverket.

For øvrig vil Kystverket fra 1.1.2000 endre praksis for føring av mellomregnskap, slik at avsender av posteringsnota vil kunne postere på mottakerens konto. Det samme vil gjøres av mottakeren. På denne måten vil avstemmingsarbeidet bli enklere, og mellomregnskapskonti vise null på landsbasis.

Fiskeridepartementet vil komme tilbake med en grundigere redegjørelse for saken når gjennomgangen i Kystdirektoratet er avsluttet.

Med hilsen

Anne-Birgitte Sveri
ekspedisjonssjef

Magnhild Bjørseth
avdelingsdirektør

Riksrevisjonen

Fiskeridepartementet
Postboks 8118 Dep.
0032 Oslo,

Vår saksbehandler
Kari B L Knudsen/Terje Breivik Tlf 22 24 13 71/00
Vår dato
19.01.00
Deres dato
21.12.99

Vår referanse
A3 3.2 99/11943-6 KLK/LOE
Arkivnr 681
Deres referanse
99/1656 120

Manglende avstemminger og dokumentasjoner i Kystverkets regnskap for 1998

Vi viser til departementets brev av 21. desember 1999 til Riksrevisjonen hvor det fremgår at det er avdekket nye differanser på netto kr 10 544 493 på mellomregnskapskonti i Kystverkets regnskap. Departementet opplyser i brevet at dette er differanser som er oppstått før 1998, og som mest sannsynlig skyldes manglende kostnadsføring i Kystverket som konsern. Dette innebærer i så fall at påløpte utgifter er blitt ført som saldo på mellomregnskapskonti, i stedet for å være utgiftsført i statsregnskapet.

Riksrevisjonen har merket seg at dette synes å være differanser som det ikke ble redegjort for i departementets svar på antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998, jf. departementets brev av 24. september 1999 til Riksrevisjonen, hvor det bl.a. er anført:

«Kystdirektoratet har i samarbeid med revisjonsfirmaet KPMG gjennomgått samtlige avstemminger pr 31.12.1998, kontrollert at disse er oppsatt i overensstemmelse med økonomireglementet og rettet opp avstemminger som ikke er i overensstemmelse med reglementet. Beholdninger og saldi er bekreftet som gyldige og reelle. Andre forhold som Riksrevisjonen har påpekt i regnskapet for 1998 er også rettet opp og dokumentert. Kasserapporten pr 31.12.1998, del B og C, er korrigerert og samsvarer nå med regnskapstallene. Årsaken til feilen i kasserapporten del C er nå klarlagt, og det er korrigerert for bilaget som medførte feilen.

Etter Fiskeridepartementets oppfatning er Kystverkets regnskap for 1998 nå dokumentert og spesifisert i henhold til gjeldende regelverk.»

Riksrevisjonen kan vanskelig se at disse avstemmingene, spesifikasjonene og dokumentasjonene er blitt gjennomført som beskrevet uten at de feil som er nevnt i brevet av 21. desember 1999 ble oppdaget.

Riksrevisjonen har i desember 1999 gjennomgått avstemmingene pr. 31.12.1998. Denne gjennomgåelsen viste at flere avstemminger som er foretatt av KPMG og Kystverket ikke er utført i henhold til økonomireglementet for staten og interne rutiner i Kystverket. Det viste seg at enkelte avstemminger heller ikke forelå eller var dokumentert.

Under henvisning til ovenstående, ber Riksrevisjonen opplyst om Fiskeridepartementet nå kan bekrefte at regnskapet for Kystverket ikke inneholder andre uavklarte differanser enn kr 10 544 493 som er postert på konto 2990. Spesielt ber vi bekreftet om alle losinntektene i 1998 er bokført i samsvar med kontantprinsippet.

Det fremgår av departementets brev av 21. desember 1999 at Kystverket er i gang med å avdekke hva differansene på mellomregnskapskonti består av og at dette arbeidet skal ferdigstilles innen primo mars 2000. Vi ber om å bli orientert om resultatet av dette innen 1. april 2000.

Riksrevisjonen gjør oppmerksom på at de forhold som er beskrevet i departementets brev av 21. desember 1999 medfører at antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998 må vurderes på nytt. Vi ber om at departementets svar blir avgitt under denne forutsetning.

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite er orientert om saken i eget brev av i dag, jf. vedlegg.

Svarfrist: 10. februar 2000.

Etter fullmakt

Nina Grøttan
fungerende ekspedisjonssjef

Rolf Aksnes
avdelingsdirektør

Vedlegg: Kopi av brev fra Riksrevisjonen til Kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 19. januar 2000.

Kopi: Kontroll- og konstitusjonskomiteen, Stortinget Finansdepartementet

Riksrevisjonen

Vår saksbehandler
Kari B L. Knudsen/Terje Breivik Tlf 22 24 13 71/00
Vår dato
19.01.00

Vår referanse
A3 3.2 2000/184-1
KLLK/TEB/LOE
Arkivnr 681
Deres referanse

Deres dato

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget
Karl Johansgt. 22
0022 OSLO

Kystverkets regnskap for 1998, jf. Dokument nr 1 (1999-2000)

Riksrevisjonen viser til antegnelsen til Kystverkets regnskap 1998 hvor det er anført at regnskapet er ufullstendig og beheftet med flere feil og mangler.

Fiskeridepartementet har i svaret på antegnelsen bl.a. svart:

«Kystdirektoratet har i samarbeid med revisjonsfirmaet KPMG gjennomgått samtlige avstemminger pr. 31.12.1998, kontrollert at disse er satt opp i overensstemmelse med økonomireglementet, og rettet opp avstemminger som ikke er i overensstemmelse med reglementet. Beholdninger og saldi er bekreftet som gyldige og reelle. Andre forhold som Riksrevisjonen har påpekt i regnskapet for 1998 er også rettet opp og dokumentert. Kasserapport pr. 31.12.1998, del B og C, er korrigert og samsvarer nå med regnskapstallene. Årsaken til feilen i kasserapport del C er nå klarlagt, og det er korrigert for bilaget som medførte feilen.»

Riksrevisjonen godkjente under denne forutsetning Kystverkets regnskap for 1998, jf. Riksrevisjonens forslag til desisjon i Dokument nr 1 (1999-2000), side 45.

Riksrevisjonen har imidlertid mottatt brev av 21. desember 1999 fra Fiskeridepartementet hvor det fremkommer nye opplysninger. I brevet redegjør Fiskeridepartementet for nye differanser på

10 544 493 kroner på mellomregnskapskonti i Kystverkets regnskap. Kystverket er i gang med å avdekke disse differansene og Riksrevisjonen har gitt Fiskeridepartementet frist til 1. april 2000 med å orientere om resultatet.

Riksrevisjonen har i brev av i dag til Fiskeridepartementet bedt om at departementet bekrefter at det nå ikke er andre differanser i Kystverkets regnskap enn de som er beskrevet i brevet av 21. desember 1999. Riksrevisjonen har også gjort departementet oppmerksom på at de nye opplysningene medfører at antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998 må vurderes på nytt.

Departementet har fått frist til 10. februar 2000 med å besvare brevet.

Riksrevisjonen vil komme tilbake til saken når Fiskeridepartementets svar foreligger.

Med hilsen

Bjarne Mørk-Eidem
riksrevisor

Nina Grøttan
fungerende ekspedisjonssjef

Vedlegg: Kopi av brev fra Fiskeridepartementet, datert 21. desember 1999

Kopi av brev fra Riksrevisjonen til Fiskeridepartementet datert 19. januar 2000

Kopi: Fiskeridepartementet
Finansdepartementet

**DET KONGELIGE
FISKERIDEPARTEMENT**

Saksbehandler, innvalgstelefon
Rådgiver Raymond Jenssen, 22 24 64 17

Vår dato
10. februar 2000
Deres dato
19. januar 2000

Vår referanse
99/1656 120
Deres referanse
A3 3.2 99/1943-KLK/LOE

f:/bruker/raymond/statsreg/kdiravstemmlmregkonti-ubfin1299.doc

Riksrevisjonen
Postboks 8130 Dep.
0032 OSLO

Manglende avstemminger og dokumentasjon i kystverkets regnskap for 1998

Vi viser til brev av 19. januar 2000 hvor Riksrevisjonen viser til de nye avdekkede differansene på netto kroner 10.544.493 i Kystverkets regnskap som Fiskeridepartementet redegjorde for i brev av 21. desember 1999.

Riksrevisjonen gjennomgikk i desember 1999 avstemmingene pr. 31.12.1998 i Kystverket. Gjennomgangen viste at flere avstemminger som er foretatt av revisjonsfirmaet KPMG og Kystverket, ikke er utført i henhold til økonomireglementet.

I Riksrevisjonens brev av 19. januar 2000 ber Riksrevisjonen opplyst om Fiskeridepartementet nå kan bekrefte at regnskapet for Kystverket ikke inneholder andre uavklarte differanser enn kroner 10.544.493 som er postert på konto 2990. Spesielt bes det bekreftet om alle losinntektene i 1998 er bokført i samsvar med kontantprinsippet. Videre ber Riksrevisjonen om å bli orientert om resultatet av Kystverkets arbeid med å avdekke hva differansene på mellomregnskapskonti består av innen 1. april 2000.

Riksrevisjonen gjør også departementet oppmerksom på at de nye avdekkede differansene på mellomregnskapskonti medfører at antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998 må vurderes på nytt, og ber om at Fiskeridepartementets svar blir gitt under denne forutsetning.

Gjennomgang av avstemmingene pr. 31.12.1998

I vårt svar av 24. september 1999 vedrørende antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998, uttalte Fiskeridepartementet at Kystverkets regnskap for 1998 på det tidspunkt var dokumentert og spesifisert i henhold til gjeldende regelverk. Vår uttalelse var blant annet basert på Kystdirektoratets brev av 21. september 1999, hvor det uten forbehold ble bekreftet at alle feil og mangler som Riksrevisjonen har påpekt i Kystverkets regnskap for 1998, var rettet opp. I opprettingsarbeidet hadde Kystdirektoratet leid inn

ekstern bistand fra KPMG, som i sitt brev til Kystdirektoratet av 21. september 1999 bekreftet at det forelå avstemminger pr. 31.12.1999 på samtlige balansekonti (kopi av brevet fra KPMG er vedlagt).

Etter at Riksrevisjonens brev av 19. januar 2000 ble mottatt er det foretatt en gjennomgang av alle balansekonti pr. 31.12.1998. Dette arbeidet er gjort av Kystdirektoratet og KPMG hver for seg og deretter kontrollert mot hverandre. Fiskeridepartementet konstaterer på bakgrunn av de opplysninger Kystdirektoratet har gitt etter denne gjennomgangen, at Riksrevisjonen ikke ble forelagt alle avstemmingene i forbindelse med sin gjennomgang av avstemmingene pr. 31.12.1998 i desember 1999.

Resultatene av gjennomgangen oppsummeres i tabellen under:

Beskrivelse	Antall balansekonti
Ordinært avstemte konti (men hvor mange av disse likevel ikke er i tråd med økonomireglementets krav).	141
Konti avstemt i form av uttak av kontoanalyserapport med påskrift, eller skriftlig redegjørelse for saldo ..	54
Konti med saldo null som ikke er avstemt	72
Konti som ikke er avstemt	10
Konti knyttet til mellomværende Finansdepartementet, jf. de nye avdekkede differansene å kroner 10.544.493	6
Sum balansekonti i Kystverket pr. 31.12.1998	283

Fiskeridepartementet konstaterer at mange av de kontiene som er avstemt har mangler, herunder manglende signatur og dato, ikke spesifisert inngående balanse mm., noe som innebærer at disse avstemmingene ikke er korrekte i henhold til økonomireglementet.

I tillegg skal alle konti med saldo null avstemmes, da det kan ligge uavklarte forhold på en konto selv om denne går i null. Fiskeridepartementet konstaterer at disse konti ikke er avstemt pr. 31.12.1998.

De 10 konti som ikke er dokumentert avstemt, er konti med relativt små saldi, og som det for øvrig også forventes å være små saldi på. Kystverket er nå i ferd med å foreta avstemminger for disse konti.

Utover ovennevnte balansekonti kommer konto 9999 som er en systemkonto i Oracle og som i Oracle rent teknisk er definert som en balansekonto. Denne kontoen var ikke avstemt pr. 31.12.1998. Kontoen skal gi et uttrykk for «udisponert resultat», som igjen skal gå mot mellomværende Finansdepartementet (jf. de 6 konti i tabellen over). Konto 9999 fremgår nederst i saldobalansen sammen med øvrige resultatkonti, selv om den er å betrakte som en balansekonto. Bruken og behandlingen av denne konto og mellomværendekonti som inngår i tabellen over, synes å være årsaken til at de nye avdekkede differansene på kroner 10.544.493 ikke ble avdekket før november 1999.

Som det fremgår av KPMG's brev til Kystdirektoratet av 3. februar 2000, er regnskapet etter deres mening avlagt i henhold til god regnskapsskikk, med unntak av spesifiserte enkeltforhold (kopi av brevet er vedlagt).

Bokføring av losinntektene i 1998

Praksis for bokføring av losinntekter har vært basert på Kystdirektoratets instruks for regnskapsføring av 20. april 1995. Etter at fastlagte purrerutiner var gjennomført av losoldermann (avdelingssjef sjøtrafikkavdelingen), skulle ubetalte losgebyrkrav i henhold til instruks overføres til overordnet enhet ved at sjøtrafikkavdelingen i sitt regnskap bokførte kravene på inntektskapitlet og belastet mellomregnskapskonti. Det skulle deretter utstedes bilag på transaksjonen som fulgte underregnskapet. Overføringen til distrikt/direktoratet skulle skje ved at en posteringsnota ble bokført kredit mellomregnskapskonto og debet konto for restanser. Sammen med posteringsnotaen ble det sendt nødvendig dokumentasjon for den videre behandling av saken.

Denne formen for regnskapsføring av ubetalte losgebyrkrav innebærer et brudd på kontantprinsippet. Dette ble da også klarlagt i forbindelse med slutføringen av det såkalte avstemmingsprosjektet, som ble avsluttet i 1998. Praksisen ble endret fra november 1998 og er nå i tråd med kontantprinsippet.

I forbindelse med avstemmingsprosjektet ble det blant annet gitt tillatelse til å avskrive uidentifiserte saldo på konto 2622 Losrestanser kroner 372.764,55, i medhold av Finansdepartementets brev av 22. desember 1998. Dette beløpet ble ikke

avskrevet på kontoen før i 1999, slik at saldo pr. 31.12.1998 på konto 2622 besto av identifiserte tidligere inntektsførte losrestanser på kroner 1.202.686,08 og den uidentifiserte differansen på kroner 372.764,55, til sammen kroner 1.575.450,63.

På bakgrunn av ovenstående bekrefter Fiskeridepartementet at ikke alle losinntekter i 1998 er bokført i henhold til kontantprinsippet.

De nye avdekkede differansene på kroner 10.544.493

I forbindelse med arbeidet med å avklare hva de nye avdekkede differansene på mellomregnskapskonti består av, jf. Fiskeridepartementets brev av 21. desember 1999, har Kystdirektoratet avdekket at utgående balanse for 1993 avviker fra inngående balanse for 1994 i nytt regnskapssystem. Det kan derfor ikke utelukkes at den avdekkede differansen på kroner 10.544.493 vil endres som følge av det pågående arbeidet.

Fiskeridepartementet vil orientere Riksrevisjonen om resultatet av det pågående arbeidet senest 1. april 2000.

Konklusjon

I Fiskeridepartementets svar av 24. september 1999 på antegnelsen til Kystverkets regnskap for 1998, uttalte Fiskeridepartementet at Kystverkets regnskap for 1998 på dette tidspunkt var dokumentert og spesifisert i henhold til gjeldende regelverk.

I november 1999 ble det ved en gjennomgang i Kystverket avdekket en differanse på mellomregnskapskonti på kroner 10.544.493. Fiskeridepartementet ble muntlig orientert om dette i møte med Kystdirektoratet 26. november 1999. Direktoratet ga deretter i brev av 30. november 1999 en nærmere redegjørelse for saken. Fiskeridepartementet orienterte Finansdepartementet og Riksrevisjonen om forholdet i likelydende brev av 21. desember 1999.

Riksrevisjonens gjennomgang i desember 1999 viste at flere avstemminger pr. 31.12.1998 som er utført av KPMG og Kystverket, ikke er utført i henhold til økonomireglementet i staten og interne rutiner i Kystverket. Dette er bekreftet av den nye gjennomgangen av avstemmingene pr. 31.12.1998 som Kystdirektoratet og KPMG har foretatt i januar/februar 2000.

Fiskeridepartementet finner det svært uheldig at departementet overfor Riksrevisjonen har bekreftet forhold som i ettertid viser seg ikke å være korrekt.

På bakgrunn av de forholdene vi her har redegjort for, kan ikke Fiskeridepartementet bekrefte at Kystverkets regnskap for 1998 ikke inneholder andre uavklarte differanser enn kroner 10.544.493 som er postert på konto 2990.

På bakgrunn av de nye opplysningene som er fremkommet, konkluderer Fiskeridepartementet med at Kystverkets regnskap for 1998 ikke skulle vært godkjent.

Med hilsen

Lars Peder Brekk

Anne-Birgitte Sveri
ekspedisjonssjef

Vedlegg: KPMG's brev til Kystdirektoratet av 3. februar 2000

KPMG's brev til Kystdirektoratet av 21. september 1999

Kystdirektoratet
Kystdirektør Øyvind Gustavsen
Postboks 8158 Dep.
0033 Oslo

3. februar 2000

Vedrørende regnskapsavstemminger pr. 31. desember 1998

Etter anmodning fra Dem bekrefter vi herved at vi har påsett at det foreligger avstemminger for balansekontiene i Kystverket pr. 31. desember 1998. I den forbindelse viser vi til våre rapporter datert 31. juli, 9. september, 21. september og 10. november 1999. Denne bekreftelse må ikke betraktes som annet enn et sammendrag av det vi har redegjort for i ovennevnte rapporter.

Med unntak av de nedenfornevnte kontiene er det vår oppfatning at de foreliggende avstemminger er oppsatt etter hva vi definerer som god regnskaps-skikk.

Art 1170-1177 «Feriehjem» er etter vår oppfatning en resultatart og ingen balanseart. De oppførte beløpene på ovennevnte konti skulle etter vår oppfatning vært kostnadsført løpende i Kystverkets regnskap.

Art 9999 «Udisponert resultat». Vi viser her til vår rapport av 10. november 1999 side 2, der vi opplyser at beløpet er en sum av gamle åpne poster fra 1994, 1995 og 1996, og burde etter vår oppfatning tidligere vært avklart og ompostert over Kystverkets regnskap.

Art 1941-«Noradkontoen». Kontoen er avstemt. Vi gjør oppmerksom på at beløpet som er oppført på kontoen etter vår oppfatning skulle vært resultatført som inntekt i regnskapet for 1998, det året prosjektet ble avsluttet.

Art 1921 «Reiseforskudd adm.stillinger». Her foreligger det avstemming, men det er gamle åpne poster tilbake til 1985.

Art 2511 «Oppgjørskonto merverdiavgift». Vi kan ikke se at Kystverkets behandling og oppkreving av merverdiavgift er i overensstemmelse med regelverket.

Art 2622 «Restanser Losinnbetaling». Her foreligger det avstemming. Ved vår gjennomgang i løpet av høsten 1999 konstaterte vi at flere av de oppførte utestående beløpene pr. 31. desember 1998 dels er foreldet og dels har ukjent debitor.

Gjennom vårt arbeide med avstemmingene pr. 31. desember 1998 har vi registrert at det foretas avstemminger, men at det frem til 31. august 1999 ikke ble foretatt tilstrekkelig oppfølging av de åpne postene eller foretatt omposteringer.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at vi ikke for noen del har foretatt hverken ordinær eller begrenset revisjon.

I den grad Kystverket finner det ønskelig vil vi kunne delta på et møte med Fiskeridepartementet og/eller Riksrevisjonen for en nærmere avklaring av Riksrevisjonens ankepunkter i brev av 19. januar 2000.

Vennlig hilsen

KPMG AS
Ragnar Hedenstad
Statsautorisert revisor

Kystverket
Kystdirektoratet
v/Kystdirektør Øyvind Gustavsen
Postboks 8158 Dep.
0033 Oslo

21. september 1999

Vedrørende oppdrag for Kystverket

Vi viser til kontrakt av 9. september då, der vi bekreftet at vi påtok oss det oppdraget som er gjengitt nedenfor:

1. Gjennomgå samtlige avstemminger pr.31.12.1998 og kontrollere at disse er oppsatt i overensstemmelse med økonomireglementet. De av avstemmingene som ikke er oppsatt i overensstemmelse med økonomireglementet skal rettes opp i samarbeid med Kystdirektoratets ansatte.
2. I samarbeid med regnskapssjef Ole Petter Svarstad sette opp en korrigerert kasserapport pr.31. desember 1998 slik den burde vært satt opp, korrigerert for tidligere omtalte differanser.
3. Foreta en gjennomgang av utestående fordringer vedrørende losinntekter pr. 31.12.1998.

Gjennomgang avstemminger pr.31.12.1998

Det foreligger nå avstemminger for samtlige balansekonti pr. 31.12.1998 for Kystdirektoratet i overensstemmelse med kravene i økonomireglementet. Det foreligger avstemminger for samtlige balansekonti for de fem distriktene. Det foreligger tilfredsstillende avstemminger for alle vesentlige balansekonti.

Gjennom vårt arbeide med avstemmingene pr.31.12.1998 har vi registrert at det foretas avstemminger, men at det hittil i 1999 ikke er blitt foretatt tilstrekkelig oppfølging av de åpenstående poster eller foretatt omposteringer.

Korrigerert kasserapport pr. 31.12.1998

Vedlagt følger korrigerert kasserapport pr.31. desember 1998.

I denne kasserapporten er avstemmingsdifferansen på kr 1.226.846,05 hensyntatt overensstemmelse med Finansdepartementets brev av 22. desember 1998. Det er gitt aksept fra Finansdepartementet at avstemmingsdifferansen ikke skal belastes Kystverkets budsjett men taes over det sentrale statsregnskapet. Avstemmingsdifferansen er derfor postert mot mellomregningen med Finansdepartementet. Vi har for ordens skyld innhentet skriftelig bekreftelse fra Finansdepartementet som bekrefter oppfatningen av denne posteringen. Beløpet skal posteres i regnskapet for 1998 i forbindelse med årsavslutningen.

Den tidligere konstaterte og omtalte differansen

på kr 1.759.612,55 er oppklart og forefinnes derfor ikke i avstemmingen. Årsaken til at denne differansen oppsto i sin tid var et igangsatt prosjekt med siktemål å redusere mellomregningsbeløpene mellom de enkelte distriktene og mellom de enkelte distriktskontor og Kystdirektoratet.

På grunn av svak oppfølging i Kystverket ble denne differansen ikke avklart før i august/september 1999.

Gjennomgang av restanser- betaling for lostjenester- pr.31. desember 1998 og 31. mai 1999

Vi har etter anmodning foretatt en gjennomgang av utestående krav for utførte lostjenester basert på vår gjennomgang av fordringene og kontakt med Kystverkets ansatte og er av den oppfatning at totalt kr 987.865,53 er restanser som må betegnes foreldet, ukjent eier og/eller konkurs. Vi er kjent med at Kystverket i brev til Fiskeridepartementet 26. august 1998 varslet om dette.

Vi anmoder Kystverket på nytt om å følge opp denne saken mot Fiskeridepartementet for å få en avklaring for avskrivning eventuelt foreta ytterligere undersøkelser før årsregnskapet for 1999 skal settes opp. På bakgrunn av den dokumentasjonen og forklaringen som er gitt som vedlegg i brevet til Fiskeridepartementet den 26. august 1998 bør det etter vår oppfatning foretas avskrivning av de konkrete omtalte beløpene.

Vi gjør oppmerksom på at vi ikke har gått inn på rutinen for å kontrollere hvorvidt utførte lostjenester blir fakturert/belastet den som mottar tjenesten.

Oppsummering

Ved vårt arbeide i Kystverket har vi registrert at det har vært vist stor vilje til å få rettet manglende avstemminger etc. Den sterke fokus som ledelsen i Kystverket har hatt for regnskap, avstemminger etc. har medført en betydelig større interesse og engasjement både i Kystdirektoratet og på distriktskontorene.. Vi har derfor grunn til å tro at Kystverket med fortsatt fokus på regnskap og avstemminger, rapporter etc. vil kunne tilfredsstillende de krav som Fiskeridepartementet og Riksrevisjonen måtte sette i fremtiden.

Andre forhold

Ved vår gjennomgang og tilstedeværelse i Kystverket har vi registrert at det er forhold utover avstemminger og kasserapporter som bør følges opp fremover. Vi har nedenfor satt opp enkelte punkter men gjør oppmerksom på at denne oversikten ikke er fullstendig. Oversikten er ment som et innspill til Kystverkets eget arbeid med den fremtidige handlingsplanen.

- Kystverkets oppkreving og behandling av merverdiavgift
- Mellomregningskonti mellom distriktene og mellom de enkelte distrikt og Kystdirektoratet. Det virket som den innførte rutinen medfører at mellomregningskontiene ikke reduseres men stadig øker. Ved omlegging av arbeidsområder og fordeling av arbeidsoppgaver vil fakturering mellom de enkelte distriktene øke i fremtiden. Vi anmoder derfor Kystverket om å foreta en gjennomgang av rutinen, samt vurdere hva som bør/kan endres for den fremtidige behandlingen av mellomregningskontiene.
- Overensstemmende med økonomireglementet skal utgifter føres på egen konto og utgifter/inntekter føres på adskilte konti. Ved vår gjennomgang av avstemmingen har vi sett at dette ikke alltid følges.
- Oppfølging av åpne poster fra avstemmingene. Det synes som om det hittil har vært lite fokus på oppfølging og ompostering av åpne poster fra de foretatte avstemmingene.
- Avstemming av lønnsrelaterte poster. Avstemmingene av lønnsrelaterte poster er meget tidkrevende i det lønnsystemet ikke er integrert med regnskapssystemet. Vi er kjent med at Kystverket for tiden sonderer markedet for å finne systemer som kan redusere ressursbruken ved avstemmingen mellom de to systemene.

Vennlig hilsen

for KPMG AS

Ragnar Hedenstad
Statsautorisert revisor